

og vel ogsaa partipolitisk set vilde det vist ikke være nogen stor Ulykke. Jeg kunde langt snarere tænke mig, at efter 6 Regeringsaar af den Art, som den nuværende Regering har gennemgaaet, vilde det være den største personlige og vel ogsaa partipolitiske Lettelse og Befrielse, om den kunde slippe for Regeringens Byrder. Desuden er Stillingen den, at der vel kun er faa Regeringer her i Danmark siden 1848, der kunde gaa af efter en saa lang og ærefuld Regeringstid som denne. Jeg tror, den kan træde tilbage med større Tilfredshed i Sindet end f. Eks. det ærede Medlem i sin Tid kunde som Chef for sit Ministerium. Saaledes er vel Stillingen. Hvad er det ikke faldet i denne Regerings Lod, trofast og loyalt støttet af Socialdemokratiet, gennem alle de 6 Aar at gennemføre? Jeg skal ikke komme ind paa en Opremsning heraf; alle ved det.

Jeg ved ganske vist, at der rundt omkring i visse Blade og paa visse Møder har lydt Røster om, at det var dog for galt, hvis det nu ogsaa skulde lykkes denne Regering at sætte Kronen paa sit Værk, hvis det nu ogsaa skulde falde i denne Regerings Lod at løse det sønderjyske Spørgsmaal. Herom har jeg godt mærket Røster, Røster af Nidskhed og Avindsyge; men jeg kunde ikke tænke mig Muligheden af, at saadanne Tanker skulde gøre sig gældende i denne Sal. Man har jo heller ikke her rejst Sagen paa det sønderjyske Spørgsmaal, men paa et helt andet Omraade.

Men altsaa, denne Regering kan personlig og partipolitisk set godt gaa af, og Socialdemokratiet kan godt i alt Fald for en kort Tid blive fritaget for sit direkte Medansvar for Regeringen. Der er maaske ogsaa mange Socialdemokrater, der vil mene, at efter at de nu i 6 Aar har været Regeringsparti uden at have haft den fulde Magt, der følger dermed, men trofast og loyalt har støttet Regeringen til en bestemt Regeringspolitik, vilde det nærmest være en partipolitisk Lettelse og Fordel for en Tid at træde tilbage i Opposition. Men jeg ser ikke Sagen personlig eller partipolitisk. Jeg vil gerne se den ud fra Folkets almindelige Synsmaade og afveje, hvorledes de store brede Lag i Befolkningen i Almindelighed vil se derpaa. Jeg indskyder kun

den Bemærkning, at selv om Socialdemokratiet maa træde over i Opposition, vil det selvfølgelig blive en saglig og ansvarsbevidst Opposition; vi vil ikke gaa i det Fodspor, der her anvises.

Men hvorledes stiller den store almindelige Befolkning sig? Den havde glædet sig til en frugtbar Socialreformperiode nu, da Vaabenstilstanden er sluttet, nu, da Reformarbejdet rigtig skulde begynde, og saa ser den vort Land kastet ud i en storpolitisk Konflikt! Jeg frygter for, at der i Kredse, der ikke er rigtig solidt skoledede, der ikke er klart bevidste Socialdemokrater, som har fulgt deres Parti, fordi de saa og følte, at dets Politik var en god Politik, og ogsaa fremdeles vil gøre det, men altsaa i visse videre Kredse ude omkring i Befolkningen, let vil komme en Slappelse i Ansvarsbevidstheden, naar man ser det Forbillede, hvormed man her foregaar dem fra Venstres og de Konservatives Side. Ærede Medlemmer maa ikke tro, at det altid har været saa let for os at faa den store almindelige Befolkning, der særlig er de Folk, vi repræsenterer, til at forstaa, at vi under disse vanskelige Tider har maattet gaa frem med en vis Sindighed; men det er dog lykkedes at faa den til at forstaa det. Men gaar man nu frem paa den Maade, som denne Mindretalsindstilling fra Venstre og Højre peger paa, er det i alt Fald et daarligt Eksempel, som let kan føre til, at Ansvarsbevidstheden og Samfundsfølelsen ude i de store brede Befolkningslag svækkes, og man vil sige: Naa, der skal nok atter lidt Panik til for at faa de Herrer til at gøre saadanne Indrømmelser, som de gjorde den 7. August 1914, til at give Afkald paa nogle af deres Stands- og Klasseprivilegier til Fordel for Folkemagten legemliggjort i denne Sal og baaret frem af det Ministerium, der er Udtrykket for denne Sal, og ikke er Ministerium et Øjeblik længere, end det har dette Tings Tillid! Ja, det er noget, jeg vil henlede de Herrer's Opmærksomhed paa, baade Venstres og ikke mindst de Konservatives, og bede Dem endnu en Gang overveje, om de tror, det virkelig er god konservativ Politik at kaste vort Land ud i Forfatningskamp og Eksperiment af uberegnelig Rækkevidde i dette Øjeblik, hvor Titusinder, ja, Hundredtusinder af Smaakaarsfolk i By og paa Land venter et